

HOGY
— az —
esővíz
ellenség helyett
barát
legyen!

Táplánszentkereszt Község Önkormányzata sikerrel pályázott a belterületi csapadékvíz-elvezetési infrastruktúra fejlesztésére a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében, melynek eredményeként a települések vízvezető rendszere **106 493 752 Ft** vissza nem térítendő támogatás felhasználásával megújult, így a csapadékvíz okozta károk csökkenthetők.

Az önkormányzati erőfeszítéseken túl mindenki tehet olyan lépéseket, amelyek hozzájárulnak a károk mérsékléséhez. Ebben a kiadványban olyan ötleteket gyűjtöttünk össze, amelyek csökkentik az özönvíz jellegű esőzések, illetve az aszályok káros hatásait.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

**AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS
A NYAKUNKON VAN**

Az elmúlt évszázad termelési és társadalmi életmód változásait következően **egyre több szén-dioxidot és más szennyezőanyagot juttatunk a levegőbe** évről évre. Ennek hatására változik az éghajlatunk, ami a XXI. század legnagyobb kihívását jelenti az emberiség számára. Egyre forróbbak nyaraink, enyhébbek a teleink, megszáporodtak a szélsőséges időjárási jelenségek. **A csapadék eloszlása egyenlőtlen**, egyszerre sújtanak minket az aszályos napok és a felhős szakadások.

A hatások Vas megyét sem kerülik el.

Szombathely átlaghőmérséklete az elmúlt ötven évben folyamatosan nőtt. A hőhullámok sok ember életét keserítik meg, az idősebbek egészségére kiemelt veszélyt jelentenek. Gondoljunk a 2017. augusztusi szélviharra, amely a megyében jelentős károkat okozott.

**MI IS TEHETÜNK AZÉRT, HOGY CSÖKKENTSI A KÁROS-
ANYAG-KIBOCSÁTÁSUNKAT ÉS ÉZZEL SEGÍTSÜK
A VESZÉLYES MÉRTÉKŰ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS LASSÍTÁSÁT?**

- **Szigeteljük házainkat, hogy kevesebb tüzelő-
anyagra legyen szükség!**
- **Intézzük úgy ügyeinket,
hogy kevesebbet kelljen közlekedni!**
- **Energiatakarékos háztartási gépeket vásároljunk!**
- **Keressük a helyben termelt élelmiszereket, vagy
termeljük meg mi élelmünk egy részét!**

ASZÁLY ÉS VILLÁMÁRVÍZ

A melegedő időjárás egyik hatása az aszályos időszakok szaporodása. Az elmúlt száz évben megyénkre jutó éves csapadékmennyiség 100 milliméterrel csökkent. Ez egy hektár termőföldön évi ezer köbméter víz veszteséget jelent. Az aszály eddig nagyon ritkán jelentett problémát a térségben, azonban az éghajlatváltozás hatására egyre nőnek a teljesen száraz időszakok. Az előrejelzések szerint húsz év múlva Vas megye agrártermő vidékei olyan mértékben lesznek aszályosak, mint most Bács-Kiskun megye.

Az éghajlatváltozás hatására azonban nemcsak az aszály gyakorisága nő, de a rövid idő alatt lezúduló, nagy mennyiségű csapadék is egyre gyakrabban fordul elő. Hatására belterületi elöntés vagy villámárvíz jöhet létre, amely az épületeket, a közlekedési és más infrastruktúrát egyaránt veszélyeztet. A szélsőséges esőzés hatására a mezőgazdasági területeken a talaj kimosódhat, belvív alakulhat ki. A klímamodellek a 30 mm-t meghaladó csapadékkal járó napok számának növekedését jósolják Vas megyében. Ilyen esetben egy kétezer négyzetméteres telekre 60 köbméter víz hullik.

Az az ésszerű válasz a kihívásokra, ha a **lehulló csapadék lefolyását lassítjuk**, lehetőség szerint **tároljuk a vizet**, amita száraz időszakokban öntözésre használunk.

A HÁZ KÖRÜL

Lakóingatlanunk és környezete kialakításával is segíthetjük az esővíz és az aszály okozta károk megelőzését!

- Tisztítsuk rendszeresen az ereszt, alkalmazzunk lombfogót! Az eltömődött ereszt nem tudja elvezetni az esővizet, így az károkat okozhat házunkban. Az ereszcsonna szennyvízhálózatba vezetése mellett, hogy feleslegesen terheli a szennyvíztisztítót (ezért a vízmű sem engedi ezt a megoldást), a víz helyben tartását sem segíti. Ha felhasználni nem tudjuk az esővizet, inkább telken belül szikkasszuk el!**
- Használjunk hófogót! Ilyen elemekkel az ereszt tehermentesíthetjük havazás idején.**
- Kerüljük a nagyméretű burkolt felületek kialakítását! A víz beszivárogtatása érdekében alkalmazzunk inkább vízáteresztő burkolatokat, füves területeket udvarunkon.**
- Ha szükséges, védjük az épület alapozását szivárgó beépítésével! Egyes esetekben a házunk utólagos szigetelést igényelhet. Probléma esetén keressünk szakembert!**
- Mindig gondoskodjunk a házunk előtti víz-elvezető árok tisztán tartásáról! A füves árkokat rendszeresen kaszáljuk, az eltömődéseket szüntessük meg. Ügyeljünk a hidak, áttereszek tisztántartására!**

MEZŐGAZDASÁG, KÜLTERÜLET

Ha a mezőgazdasági területekre leeső csapadék gyorsan és akadálymentesen mozoghat, ez kedvezőtlen lefolyási viszonyok esetén hozzájárul a belterületi ingatlanok elöntéséhez. A talaj kimosódása csökkenti a termőképességet, a sár károsíthatja az infrastruktúrát.

- **Telepítsünk mezővédő erdő- vagy cserjesávot!** A lefolyás késleltetése mellett a szél okozta talajlehordástól is óv, és ökológiai szempontból is kedvező hatásai vannak.
- **Ne hagyjuk fedetlenül a szántóföldet!** Alkalmazzunk másodvetést, amely mind a talajpusztulástól, mind a kiszáradástól véd.
- **Ha tehetjük, alakítsunk ki gyepes beszivárogtató teknőt,** amely a lefolyó csapadékvizet ideiglenesen tárolja és részben elszivárogtatja, illetve a külterületi hordalékot megfogja! Összefogással kisebb tavak, tározók is kialakíthatók, amelyekből száraz időszakokban öntözhetnek a gazdák.
- **A dombos vidékeken alakítsunk ki sáncokat,** a talajművelés a lejtőre merőleges irányban történjen. Ezzel hatékonyan csökkentjük a mezőgazdasági területről lefolyó víz mennyiségét és védjük a talaj lemosódásától a lejtős területeket.

A KERTBEN

Kertjeinkben is tehetünk az esővíz okozta károk ellen, az aszály megelőzéséért!

- **Alakítsunk ki kerti tavat, tókat!** Az esővíz megfogása mellett a tavakban lévő vízzel locsolni tudunk az aszályos időszakokban. Ha a víztárolás a célunk, homokos talajon szükség lehet tófolia alkalmazására; ha a beszivárogtatás, akkor nincs szükségünk erre.

- **Alkalmazzuk a mulcsolást kertünkben,** komposztáljunk! A talaj takarása javítja a víz-háztartást, tovább megtartja az esővizet és a gyomosodást is csökkenti.
- **Az úgynevezett mélymulcsos kertművelést is érdemes kipróbálnunk,** amelynek során magas, 50-60 centiméter mulccsal takarjuk a talajt és ebbe ültetjük el növényeinket. A módszer előnye, hogy kertünk jobban bírja a szárazságot, kevesebbet kell locsolnunk, és a gyomosodás is sokkal kisebb lesz.
- **Óvjuk a talajvizek tisztaságát!** Akadályozzuk meg a mérgek, oldószerek, olajok talajvízbe jutását. Használjunk minél kevesebb műtrágyát és növényvédőszerrel a kiskertben, így nemcsak a talajvíz, de élelmiszereink vegyszermentességéért is sokat tehetünk!

ESŐVÍZGYŰJTÉS

A lehulló csapadékvíz érdemes összegyűjteni és hasznosítani a háztartásban!

- **Gyűjtsük az esővizet!** Viszonylag könnyen és olcsón megoldható a tetőre leeső csapadék gyűjtése az ereszcsontra alá helyezett tartály segítségével. Kicsivel több ráfordítással nagyobb, földalatti tartályok is elhelyezhetők a kertben. A megfogott vízzel a száraz időszakokban locsolhatunk!
- **Használjuk széleskörűen az esővizet!** Kialakíthatjuk úgy a házi vízrendszerünket, hogy az összegyűjtött esővizet a locsolás mellett más célokra is használjuk, mint például mosás, WC öblítés. Fontos, hogy ebben az esetben az eső- vagy kútvíz nem keveredhet a vezetékes ivóvízzel, elkülönített vezetékrendszert kell kiépíteni. Mivel az esővíz lágy, használatával a vízkő képződése elmarad és kevesebb mosóporra van szükségünk. Így akár felére csökkenthetjük a vezetékes ivóvíz felhasználását, viszont arra ügyeljünk, hogy a háztetőről gyűjtött esővíz higiéniai szempontból nem mindig kifogástalan. Ne használjuk mosogatóra, étkezésre, tisztálkodásra, vízivásra!

VÍZTAKARÉKOSSÁG

Statisztikai adatok alapján egy átlagos magyar ember vízfogyasztása 130 liter naponta. A vezetékes víz minden cseppje kincs, takarékoskodjunk vele.

- **Bánjunk a vezetékes vízzel takarékosan!** Ne folyassuk mosogatóskor, mosáskor feleslegesen a csapot, tisztálkodáskor inkább a zuhanyozást válasszuk a kádfürdő helyett.
- **Óvjuk a települési szennyvíz rendszert, ez közös tulajdonunk!** Ne öntsünk veszélyes anyagokat a szennyvíz csatornába, mint például festékek, oldószerek, étolaj, mérgek!

IMPRESSZUM

Kiadó: Táplánszentkereszt Község Önkormányzata
Projekt azonosító: TOP-2.1.3-16-VS1-2021-00035
Megvalósítási időszak: 2021.09.01-2023.06.25
Készítette: Via Vino Vas Kft.

További információk a projektről:
<http://www.taplanszentkereszt.hu/aktualis/hirek-felhivasok/2022/01/20/taplanszentkereszt-kozseg-csapadekviz-elvezetesi-rendszereinek-fejlesztese/>